

Ingemann

Ingemann (1789-1863) var en af datidens største digtere. Udover salmer skrev han også digte om naturen og historiske romaner, som var meget populære. Den tid, han skrev i, kaldes romantikken. I romantikken skrev man om modige helte, drabelige dramaer, skønheden i naturen og den store kærlighed. Han var lærer ved Sorø Akademi. Ingemann mente, at børn har en særlig evne til at opleve naturen og det guddommelige; de har adgang til en eventyrlig verden med engle, feer og overnaturlige væsner. Ingemann "elskede" engle. Det vrirler med engle i hans salmer, fx i morgensangen *Lysets engel går med glans* og julesalmen *Julen har englelyd*, som han skrev sammen med N.F.S. Grundtvig. I *Glade jul, dejlige jul* er der engle i hvert vers.

Glade jul, dejlige jul

Glade jul er den danske udgave af den tyske salme, *Stille Nacht, heilige Nacht* (Stille nat, hellige nat). Det er en af de mest kendte danske julesalmer.

B.S. Ingemann skrev i 1850 teksten til en melodi fra 1818, som blev komponeret af den østrigske lærer Franz Xaver Gruber. Den originale tysksprogede udgave, med tekst af præsten Joseph Mohr, blev første gang spillet d. 24. december 1818 i pastor Mohrs kirke i Oberndorf nær Salzburg i Østrig.

Den engelske udgave af *Glade jul* har titlen *Silent Night*. Den fik i 1863 tekst af pastor John Freeman Young. John Freeman Young (30. oktober 1820 – 15. november 1885) var en amerikansk præst, biskop og oversætter. Den engelske udgave af sangen *Silent Night* er indspillet i utallige versioner med bl.a. Bing Crosby og Elvis Presley. Melodien er kendt som julesang i store dele af verden, og der er efter sigende mere end 300 oversættelser af *Stille Nacht, heilige Nacht*.

Ingemanns tekst er ikke en oversættelse af den oprindelige østrigske salme. Ingemann skrev sin helt egen version i hhv. 1850 og 1852, hvor man tydeligt kan genkende hans tro og sprog. Ingemann holdt meget af ord, som vækker vores fantasi og undren: Paradis-grønt, lønlig, himmelsk lyd, sjunge, Himmerigs dør oplukt. Ingemann var overbevidst om, at de engle, der i dag "daler ned i skjul" og derfor er usynlige, er de samme engle, som hyrderne kunne se den første julenat.

Ingemanns hus

I 1747 byggede Frederik d. V et nyt akademi i Sorø, hvor der også forinden havde været akademi, kostskole og kloster. Der blev bygget tre ens bygninger rundt om den daværende hovedbygning. Kun to af disse overlevede en voldsom brand i 1813. Det er de to bygninger som nu er kendt som Ingemanns Hus og Molbechs Hus.

I 1822 fik Ingemann ansættelse ved akademiet som lektor i dansk og flyttede ind i huset, som var en tjenestebolig. Her boede han sammen med sin kone, Lucie Ingemann, indtil sin død i 1862. I deres tid i huset var der ofte besøg af store kulturpersonligheder, fx har H.C. Andersen boet i det nordvestlige kammer på første sal.

Læs dagens afsnit i *Julemysteriet* og vis evt. billederne undervejs.

Udpeg, hvor Sorø og Ingemanns Hus ligger. Sæt dagens klistermærke på. (Se plakat med datoer på side 6-7).

GLADE JUL, DEJLIGE JUL

Samtale

Syng *Glade jul, dejlige jul* (kopiark 23). Lær de mindste elever de første to vers udenad ved at tage en sætning ad gangen, syng den to gange, og tag så næste sætning.

Brug evt. den indspillede version fra hjemmesiden.

Fortæl kort om salmen og Ingemann (Se mere i baggrundsmaterialet).

Forslag til forklaring:

Ingemann, som har skrevet *Glade jul, dejlige jul*, levede for 200 år siden. Han skrev rigtig mange salmer og digte og var en populær digter. Han var lærer på Sorø Akademi og boede i et hus på skolen, som stadig står der. *Glade Jul, dejlige jul* er faktisk en tysk salme og hed *Stille nacht, Heilige nacht*. Der er lavet mere end 300 udgaver af sangen. På engelsk hedder den *Silent night*. Sangen handler om julenat og er også skrevet juleaften i 1818. Den handler om julenat i Bethlehem.

Aktivitet

Genfortæl juleevangeliet sammen med eleverne.

Sæt eleverne i en rundkreds. Hver elev får nu tildelt roller (det er godt at være mindst to af samme rolle):

2 stk. jomfru Maria	(Ømmer sig og tager sig til maven)
2 stk. Josef	(Ryster på hovedet og siger bekymret: "nej, nej, nej")
2 stk. Jesus	(Vræler - han er spædbarn)
2 stk. æsel	(Skryder: "eeyore eeyore")
2 stk. får	(Bræger: "mææææhhhh")
3 stk. hyrder	(Tager sig forskræket til munden og udbryder: "åhhhhhh")
3 stk. vise mænd	(Kigger febrilsk rundt og siger: "hvor er han?")
Resten er engle (mindst 1)	(Synger: "Halleluja!")

Gennemgå hvad eleverne skal gøre sige, når deres rolle nævnes i oplæsningen (se paranteserne i listen ovenfor). Det er vigtigt, at det kun må tage 2 sekunder, så det skal måske øves igennem. De store elever kan eventuelt selv finde på noget.

Læs juleevangeliet højt (kopiark 17). Hver gang elevens rolle bliver nævnt, skal eleverne udføre deres handling. På den måde skal eleverne lytte godt efter og får brugt kroppen lidt.

I skal bruge:

- Kopiark 23, der evt. kan vises på smartboard.
- Kopiark 17 til læreren.

